

ТОШКЕНТ ШАҲАР
МАҲАЛЛАЛАР
ИШНИ
МУВОФИҚЛАШТИРИШ
КЕНГАШНИНГ
РЎЗНОМАСИ
Ҳар ойда икки марта
чиқади.
«Тошкент оқшоми»
нашри.

1992 йил, 9 январь
№ 1 (85)

Маҳалладош

Тошкент районидаги Охунбобоев номи жамоа хўжалиги аъзолигидан шаҳар фуқаролигига ўтказилган маҳалла аҳли 1966 йилнинг декабрь ойида ўзларининг таъсис йиғилишини ўтказдилар. Шу йиғилишда улар шаҳарга янгидан қўшилганлиги учун маҳалланинг номини «Янги Тошкент» деб қўйишга қарор қилишди. Ушанда маҳалла комитети котиби этиб сайланган Рашид Аҳмедов мазкур вазифада 12 йил ишлади. Сўнгра маҳалла комитети раислигига сайланди. Шундан буён Рашид Аҳмедов маҳалладошларининг ишончини қозониб келмоқда. Қарийб чорак аср мобайнида маҳалла қайтадан яшарди ва чирой очди.

Депутат бошлиқ жамоада «Янги Тошкент»ни яшнатаётганлар

— Жамиятнинг ижтимоий янгиланишига ҳар жиҳатдан изчиллик билан ёрдам бериш маҳаллий Кенгашлар депутатлари ҳамда маҳалла фаоллари фаолиятининг ажралмас таркибий қисmidир, деб биламан, — дейди биз билан суҳбатда Р. Аҳмедов. — Шунинг учун ҳам маҳалламиздан шаҳар, район Кенгашига сайланган депутатлар билан ҳамкорликда иш юритамиз. Маҳалла комитетининг 15 аъзоси ва маҳалламиз қошида тузилган турли комитет ҳамда комиссияларнинг фаоллари ёрдамида ўтган вақт ичида водопровод ҳамда электр тармоқлари қайтадан бутунлай янгиланди. Ленинчи, Дадабобоев, Мирзо, Парвариш каби шоҳ кўчаларимизга неон чироклари ўрнатилди. Хонадонларимизнинг учдан бирига телефон ўтказилди. Телефонлаштириш давом этапти.

Ҳа, маҳалла комитетининг раиси, Собир Раҳимов район Кенгашининг депутати Рашид Аҳмедов, маҳалла комитети раисининг муовини, шаҳар Кенгаши депутати Туроп Ниёзов, «Семурғ» фирмасининг ишчиси, шаҳар Кенгаши депутати Рашида Муллаохунова, маҳалла хотин-қизлар комитетининг раиси, республикада хизмат кўрсатган ўқитувчи Муаззам Назарова ҳамда маҳалла фаолларининг сазй-ҳаракатлари билан кейинги икки йилда маҳаллада 200 кишилик киши клуб, чойхона, сартарошхона, ёзги клуб, маҳалла комитетининг маъмурий биноси ва бошқа маданий-маиший нуқталар барпо этилди. Маҳалла аҳли тўй ва бошқа маъракаларни клубда ўтказишмоқда.

Рашид Аҳмедов район Кенгаши депутати сифатида ҳам кенг кўламдаги юмушларни уддалашга интилоқда. У сайловчиларнинг илтимосига биноан маҳалла комитети биносидан тиббиёт ходимларига жой ажратиб берди. Ҳозир бу ерда олий маълумотли шифокор Муҳаббат Султонова ва ҳамшира Ҳалима Қосимовалар беморларни қабул қилишмоқда. Депутат сайловчилар топширигини бажариш мақсадида «Янги Тошкент» ва «Пахта» маҳаллалари ўртасидан ўтган Шўрсув аригини қайта тиклаш учун елиб-югурмоқда. Лойиҳа ҳужжатларини тайёрлади. Район ижроия комитетидан ариқни қазиш учун тегишли ташкилотга пул ўтказишга муваффақ бўлди.

— Суғориш тармоқларининг ишчилари ишга киришиб, Шўрсув аригини равонлаштиргач, Саид ота қабристонига оқар сув боради. Қабристонни кўкаламзорлаштиришимизга имкон яратилади, — дейди Р. Аҳмедов ўз ишидан мамнун бўлиб. — Дарахт экамиз. Гулзор барпо этамиз. Қабристонни зиёратгоҳга айлантирамыз.

Республика Президенти ва ҳукумати ўтказиб келаётган сиёсат, миллий иноқликни мустаҳкамлашга қаратилган қатъий нуқтаи назари, дўстлик ва қардошлиқ руҳида тарбия топган одамларнинг ҳаракатлари, интилишлари тўғрисида тартиб-интизом маҳалланинг номига ярашаду. Унинг ҳар 25 хонадонига ана шу хонадон соҳибларидан бир бошлиқ тайинланган. Майда-чуйда муаммоларни оила бошлиқларининг ўзи ҳал этади. Шу боис 7 миллат вакиллари маҳаллада фоят иноқ яшамоқда. Маҳалла комитетига ариза-шикоятлар билан келувчилар деярли йўқ ҳисоби.

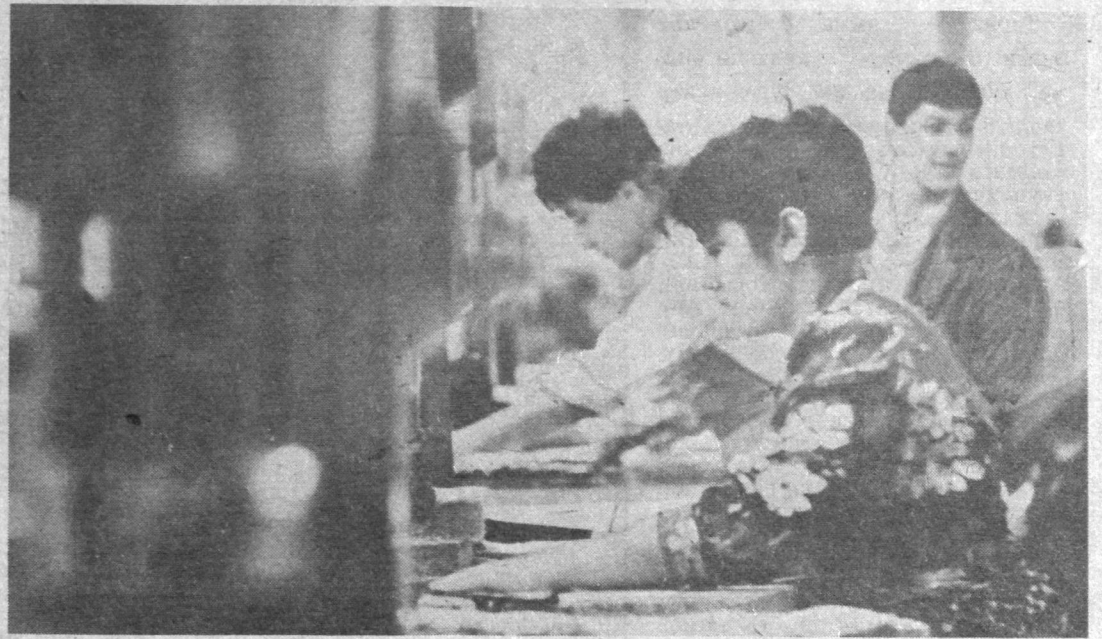
— Рашидjon бошлиқ маҳалла фаоллари ва депутатларимизнинг тadbиркорлигига қойил қоламан, — дейди маҳалла дружиначилари етакчиси Ғанихўжа Эшонов, — улар маҳалламизда талончилик, ўғрилик, қароқчилик каби иллатлар бўлмаслиги учун кечаси навбатчиликни ташкил этдилар.

Дарҳақиқат, ота-боболаримиз асрлар оша орзу қилиб келган мустақилликка эришган эканмиз, эндиликда уни ҳар қандай йўл билан бўлса ҳам қўриқлашимиз ва мустаҳкамлашимиз даркор. Гарчанд, ҳозир иқтисодий қийинчиликлардан қийналаётган бўлсак ҳам дориламон кунлар келишига ишончимиз комил.

Республика Президентининг яқинда матбуотда эълон қилинган фармонида биноан Собир Раҳимов районидagi «Янги Тошкент» маҳалла комитетининг раиси Рашид Аҳмедов «Хизмат кўрсатган маданият ходими» унвони билан тақдирланди.

— Менга берилган унвон маҳалламиздаги маҳаллий Кенгаш депутатлари, фаолларимиз ва умуман маҳалла аҳлининг сазй-ҳаракатлари тўғрисида, — дейди у. — Чунки, уларнинг меҳнатлари тўғрисида маҳалламиз маданияти юксалди. Кўркам, чиройли ва интизомли маҳаллага айланди. Кўндан-кўп йўқолиб бораётган удумлар, анъаналар ва қадриятлар тикланди. Домм шундай бўлаверсин!

Худойназар ҒОЙИБОВ.

Тошкент тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасида тайёрланаётган болалар ва аёлларнинг тайёр кўйлаклари, ўқувчиларга мўлжалланган формаларининг бежиримлиги харидорлар эътиборини тортмоқда.

Бундай бежирим кийимларни асосан бичиш цехи бичувчилари аъжудга келтиришмоқда.
СУРАТДА: бичиш цехида иш қизини бормоқда.

Хунари гўзаллар

УСТА АКБАР

ИСМГА «уста» сўзининг қўшиб айтилиши, бирор касб эгасининг ўзи ардоқлаётган хунарининг моҳири эканлигидан далолат беради. Биз ҳикоя қилмоқчи бўлаётган Акбар ота ҳам исмига ана шундай қутлуғ сўз қўшиб тилга олинаётган иморат қурувчи усталардан.

Собир Раҳимов районининг Муқимий номидаги маҳалласида истиқомат қилаётган бу отахон ҳозирда «тўққизинчи ўнталикни майдалаётган» бўлсаларда, ҳали бардам ва бақувват, серҳаракат. Қачон қараманг, у киши қўлида иш қуроли билан кимнингдир ҳожатини чиқариб, оғирини енгил қилиб юради.

Акбар ота ўзгалар ёрдамига муҳтож ёлғиз қариялар ва ўғиллари ҳарбий хизмат бурчини ўтаётган оилаларда бўлиб, улар уйлари таъмирлашда яқиндан ёрдам бериб туради. Маҳалла ҳаётларида ҳам фаол қатнашади.

Ана, ўрта бўйли, пишиқ гавдали уста Акбар кўча бўйлаб келаяпти. Демак у халқ хизматида отланган; кимдир иморат ёки чорбоғини таъмирлашда ёрдам беришни ундан илтимос қилган. Ҳа, бизнинг тиниб-тинчимас уста отамиз ана шунақа «ёш»лардан. Биз унга мустаҳкам селоматлик, узоқ умр тилаймиз.

Абдулла ЖАББОВОВ.

ҚИЗЛАРГА ЧЕВАРЛИК ЯРАШАДИ

КИРОВ районининг Муқаррама Турғунбоева номи кўчасида жойлашган Маданият уйида бошқа тўғараклар билан бир қаторда чеварлик тўғараги ҳам фаолият кўрсатаёпти. — Машкурахон Қорабоева раҳбарлик қилаётган бу тўғарак бир ва икки йилга мўлжалланган бўлиб, унда 13—16 ёшли 80 нафар қиз касб ўрганмоқда. Машгулотлар соат 9 дан 13 гача ҳамда 14 дан 17 гача ўтказилади. Бу — ўқувчи қизларнинг дарсдан буш пайтларида қатнашиши учун жуда қулайдир. Қизлар бир йиллик тўғаракларда болалар кийимларини, икки йиллик тўғаракларда эса катталар кийимларини бичиш-тикийишни ўрганадилар. Уларга ателье ҳамда тикувчилик фабрикаларида ишлаш ҳуқуқини берувчи гувоҳномалар топширилади. Умида Файзиёва, Муҳаббат Қамбарова, Зулҳумор Қосимова, Умида Маденова, Барно Ҳайитова ва бошқа кўплаб қобилиятли қизлар имтиҳонлардан аъло баҳолар билан ўтиб, ана шундай гувоҳномалар олдилар.

Абдуфаттох
НАБИХУЖАЕВ.

Акмаил Икромов районининг «Уриқзор» маҳалласидаги озиқ-овқат дўқони қошида новвойхона очилганлигидан маҳалла аҳли жуда миянатдор. Чунки, Омина опа Қодирова (суратда) ва бошқа новвойлар ёнишаётган бўрсилдоқ иссиқ нонлар барчага манзур бўлмоқда.
Рустам Шарипов суратлари.

ЭРТАЛАБ маҳалла идорасига чиқишим билан, «сим-ёғочлардаги яна иккита лампочкани синдириб кетишибди, телефон тўшагини ҳам суғуриб олишибди» деган гапларни эшитдим бадамимни титроқ босди. Негаки, яқиндагина «Навбахор» кўчасида ҳам худди шундай воқеа содир бўлган эди. Утган йил, шу кўчадаги тиш даволаш шаҳар поликлиникасининг тўртинчи қаватидаги бир неча дераза ойналарининг ролгадан тош отиб синдирилгани ва бу ишни ҳам шу маҳалла ёшлари қилгани ҳақида шикоят аризаси тушганди. Лекин кетма-кет қилинётган бундай ташвишли ишларнинг кимлар қилётганини аниқлаш, чора кўриш масаласи маҳалла комитети аъзоларининг бошини қотириб қўйди. Шу мақсадда тезда кенгаш чақирилди. Маҳалладаги барча кўчаларга, чорраҳаларга навбатчилар қўйилди. Бу ишдан участка инспектори Қодиржон Ҳасманов ҳам хабардор қилинди.

Тунда кўчаларда тўда-тўда бўлиб тўпланиб турадиган ёшлардан айримлари маҳалла идорасига ва милиция таянч пунктига чақирилди. Суриштириш, аниқлашлардан сўнг юқорида содир этилган ишлар аниқланди. Маълум бўлишича, ёшлар оқшом тушиши билан уйларида нима иш қилишларини билмай, кўчага чопар эканлар. Баъзилари чекишни бошлашса, айримлари «қиттак-қиттак» қилишни ўргана бошлабдилар. Қузатувчиларимиз бир неча бўш шисаларни, қираватхона деразаси тагидан эса 10 сўмликка ўралган наشا, ҳамда сочилиб ётган пуллар топиб келишди.

Бу нола—кимга ҳавола

БИЗ ҲАМ ЖАВОБГАРМИЗ

Район ижроия комитетининг ёшлар билан ишлаш бўлими, 128 ва 173-ўрта мактаблар жамоалари ҳамда милиция ходимлари билан биргаликда маҳалла клубида катта йиғилиш ўтказди. Унда айбдор ўқувчилар ўз қилмишларига иқроор бўлишиб, бундан сўнг ноҳўя ишлар қилмасликка сўз бердилар.

Тўғри, маҳаллада клуб, қираватхоналар бор. Бироқ бу бинолар — маданият ўчоқлари фақат кундуз кунлари ишлайди. Яқинда маҳалламизда хайрли бир ишга қўл урилди. Кўпдан бери фойдаланилмаётган эски бино қайтадан таъмирланиб, мачит ҳолига келтирилди. Маҳалла аҳолиси ҳақар йўли билан курган бу бинода кўллаб қариялар, ёшлар ҳам тўпланиб, намоз баҳонаси билан ахлоқ-одоб мавзуларида ибратли насихатлар қилишмоқда. Маҳаллада яшовчи баъзи ёши улуг, ноғирон кишилар учун мачит очилиши, айниқса савоб иш бўлди. Чунки уларнинг катта жомъе «Новзон» мачитига қатнашлари жуда оғир эди.

Динсизлигимиз ахлоқ ва одобимизга, тарбиямизга, имонимизни ҳоли қолдирмайлик, айниқса кечки пайт қаерда юриш-ёш авлодимиз ичкиликбозлик, ўғирлик, порахўрлик, фоҳишабозлик каби ёмон иллатларнинг қурбони бўлдилар.

...Зухро кўчасининг 30-уйидаги қотилликка бир назар ташланг. Хонадон соҳиби Абдусаммад Мажидов кўпдан бери ичкилик балосига мубтало бўлиб, оиласи, қўни-қўшнилари, маҳаллани нотинч қилиб келди. Унинг зуғумига чидалмаган хотини яққано-ёлғиз ўғлини ҳам қолдириб, бу ҳовлидан чиқиб кетишга мажбур бўлди. Ҳар кўни уйига кайфу-сафо билан келиб, айшу ишратга шўнғиб кетган Абдусаммад ўғли Абдураззоқни ҳам ўз домига тортиди. У ўғлининг уйга қачон келишини, кимлар билан бирга бўлишини, уфатлари кимлигини мутлақо билмас эди. Ота-она назоратидан четда қолган Абдураззоқ, ҳатто қамалиб ҳам чиқди...

Азон пайти бу хонадондан «Ёрдам беринг...» деган овоз эшитилди. Қўшнilar ёрдамга келгунча, Абдураззоқ оламдан ўтиб бўлганди. Ушанда отаси мажбурий даволашни муассасасида эди. Экспертга хулосасига қараганда тунда хонадонда олишув бўлган. Марҳумнинг нозик жойига личоқ урилган. У бир амаллаб ҳовлидаги сув кранига етиб олган. Эндигина 25 баҳорни кўрган Абдураззоқ шу алфозда бемаҳал дунёдан кўз юмди. Ўз уйдан безиб, ота-онасиникида юрган муштиллар она ёлғиз фарзандини бағрига босиб, бундай шум тақдирга лаянатлар ўқиганича додлаб қолаверди.

Хурматли ота-оналар, маҳалладошлар! Ҳеч вақт болаларимизни ҳоли қолдирмайлик, айниқса кечки пайт қаерда юришларини, кимлар билан бўлишларини кузатиб бораёлик. Ана шунда кўнгилисиз воқеаларнинг олдини олган бўлаемиз. Шу ўринда яна бир воқеани сўзлаб берай. Маҳалламизнинг «Заркент» кўчасидаги бир хонадонда никоҳ тўйи кечаси авжида эди. Барча ёшлар, қўни-қўшнilar тўйхонага тўпланган. Шу фурсатдан фойдаланиб, баъзи ўсмирлар кўчада ҳоли қолдирилган автобусни алғов-далғов қилишган. Машинанинг шинеларига миҳ тикишган, олдинги ойнасини синдиришган... Ҳайдовчи воқеадан хабар топган, нима қилишини билмай, бизга мурожаат қилди. Мен дарров маҳалла феоалларини тўпладим. Улар қайси болалар уйда-ю, қайси болалар уйда эмаслигини билиб келишди. 5-6 хонадон болаларининг уйида йўқлиги аниқлангач, улар ота-оналари билан идорага чақирилди. Шубҳа остига олинган болалар бирин-кетин қилмишларига иқроор бўлишди. Фарзандлар сўз ўнгида ота-оналарига жарима солишиб, автобусни 2-3 соат ичда ўз ҳолига келтириш масаласи қўйилди. Болалари қилмиши учун ота-оналари зир югуришди ва ниҳоят автобус ўз аслига келтирилди.

Бундай ҳодисаларнинг бошқа маҳаллаларда ҳам содир этилаётганига имоним комил. Буларни мен болалар учун етарли шарт-шароитлар, жумладан, спорт майдончалари ташкил этилмаганлигида деб билман. Кани энди, маҳалла ҳудудида жойлашган ташкилотлар, идоралар, айниқса спорт заллари бўлган мактаблар мазмурияти бу ҳақда ўйлаб кўрсалар. Болалар учун етарли шароит яратиб беришда район ижроия комитетлари, халқ таълими бўлиmlари синдирилган жон кўйдирсалар, дейман. Энг асосийси эса ўзимизга боғлиқ. Ахир бичо болага бутун маҳалла ота-оналик қилади, деб бекорга айтишмаган-ку!

Сайфиддин РИХСИЕВ.

Чилонзор район «3-Чарх-Камолон» маҳалла комитетининг раиси, район уруш ва меҳнат фахрийлари Кенгаши раисининг муовини.

Ушбу суратда Абдулҳай Тожиев номидаги маҳалла оқсоқолларидан бир гуруҳини ва янги ташкил этилаётган «Маданий марказ» қурилишини кўриб

турибсиз. Бу бинода маҳалла мачити ва турли маданий-манший хизмат шохобчалари бўлади.

Назоратчи аёл бу гал назоратчи эканлигини билдирувчи нишонини сумчасига яшириб қўйган кўйи, бўш ўринлардан биттасига ўтириб олди-да, бўлғуси миждозларни кузата бошлади. Агар унинг эътиборини орқа ўринида ўтиришган йигитлар суҳбати жалб этмаганида иш бунчалик чаппасига кетмасмиди...

— Менда ортиқча абонемент йўқ экан. Сен ҳам биронтасига илтимос қилиб ўзингга топмасанг...

— Менинг гамимни емай қўяқол. Биззини служебний...

Ўртоғининг транспорт хизматидан бепул фойдаланиш ҳуқуқини берадиган муассасада ишламаслигиндан хабардор ҳамроҳи: «Ҳарқалай яхши эмас...» деб тушунтирмоқчи бўлгудди, «служебний»ли йигит унинг сўзини бўлиб, ёнидан қизил рангли ҳужжат чиқарди:

— Кўриб қўй! Буни ҳужжат дейдилар!

— Ичини оч-чи?

— Чучварани хом санабсан! Бу ҳужжат махфий.

— Мабодо, назоратчи ёки ҳайдовчи талаб қилиб қолса-чи?

— Унга ҳам жавобим шу.

— Аравани қуруқ опқоқчининг нима кераги бор.

Ун беш тийинга чипта, олсанг намбағаллашиб қолмасан... Е мен олайми?..

— Ҳў! Менга қарагин. Тома-тома кўл бўлишини биласанми?! Уят, инсоф дейсан, шуларни ким ўйлаб топган ўзи? Пул бўлса чагалда шўрва. Номус, инсофларинг билан қорин тўярмиди?!

«МАХФИЙ» ҲУЖЖАТ

(Ҳажвий Ҳикоя)

— Нега унақа дейсан?! Ахир инсон ҳайвондан виждони, ор-номуси билан фарқланади-ку!..

— Кўп тортишма! Хоҳласанг сен ардоқлаётган шу нарсаларнинг напейналигини ҳозироқ исботлаб ташлайман...

Анча-мунча бекат ўтилса-да, иш бошламай улар баҳсини тинглаб келаётган назоратчи ортиқ чндай олмади чамаси, ўрнидан туриб, ҳалиги «служебний»ли йи-

гит олдиға келди-да, ундан чипта талаб қилди. Йигит ичини очмасдан ҳужжатини кўрсатди. Афсуски, бу «номери» ўтмади.

— Қўйинг хола, арзимаган нарсанга ортиқча даҳмазагарчиликнинг нима кераги бор. Ўзимиз эндигина чиқувдик. Нафасни ростлаб олайлик кейин... — деди «ҳужжатли» йигит.

Назоратчи «ҳужум»га ўтди: жарима қоғозини шартта йиртиб унга узатди.

— Шеригим менга ҳам билет олгандир деб ўйловдим... — деди йигит нима қиларини билмай дудуқларнакан.

— Кўп гап эшакка юк. Уч сўм чўзинг! — қатъий талаб қилди назоратчи аёл.

Ўртоғининг сурбетлигидан шеригининг нафсонияти қаттиқ изтироб чекди шекилли: «Олинг, хола», — дея назоратчиға уч сўм бериб, манзилга етмасданоқ навбатдаги бекатда трамвайдан тушиб қолди.

Тушишга тушдику-я, бироқ қулоқлари остида ноинсоф ўртоғининг ўдағайлашлари ҳамон жаранларди: «Ким инсофсиз?! Ким уятсиз! Бундай дейишга нима ҳақингиз бор?! Устингиздан арз қиламан...»

Худойназар
ЖУМАНАЗАРОВ.

Кечкурун шивалей бошлаган ёлғир эрталабгача шаррос кўйиб берса бўладими. Бундай пайтларда ҳанузгача асфальт ётқизилмаган кўчалар, пале-партиш кавлаб ташланган йўллардан юриш машиналарга ҳам, йўловчиларга ҳам жуда қийин бўлади-да. Кел, шаҳарни бир кезиб чиқай дедим-да, плашимни кийиб қўлимга қоз-қалам олиб йўлга чиқдим.

Анча-мунча жойни айлангач бироз толиқганимни сездим шекилли, жичча дам олволай деб автобус бекатидаги ўриндиққа келиб ўтирдим. Нафасимни ростлаб ҳам улгурмаган эдимки, бежирим кийинган, кўзойнақ таққан истараси иссиқ бир мўйсафид мен томон кела бошлади.

— Менга қара, сен ҳалиги... нимайдми... ҳм... ёзувчи Тоживой тажанг эмасмисан?

— Мухбир денг, отахон, — Нимайдми?

— Ҳа, ҳа, мухбир. Қўлинг-даги ёзув дастари билан ручкани кўриб шундай тахмин қилдида.

— Менда гапингиз бор-миди?

— Э, бўлганда қандоқ! — деб отахон менга яқинроқ ўтирди. — Бўлмаса мен гапирай, сен эшит. Ўзим Чилонзор районидagi «Чилонзор» маҳалласининг Шам-

сиддин Исмолов кўчасининг 6-тор кўчасида истиқомат қиламан. Мана, оёқ кийимимга бир қарагин-а, ҳамма ёғи лой.

Тоживой тажанг шаҳар кезади

«СЕН ЭШИТ, МЕН ГАПИРАЙ»

— Ҳозир шаҳримиздаги ҳамма маҳаллалар асфальтланган, обод-ку. Қаерларда лойга ботиб юрибсиз? — дедим таважжубланиб.

— Бизнинг маҳаллани ҳам бундоқ айлангин, ана ўшанда кўрасан канализация ўтказган ширкатчиларнинг кўчаларимизни қай аҳволга солганларини.

— Баҳонада уйингизда меҳмон бўлар эканмизда! — дедим ҳазиллашиб.

Биргалашиб йўлга тушдик. Маҳаллага кираверишда ноҳуш манзара кўзга ташланди: йўлдош Аъзамов кўчасининг шундоққина юзида чиқиндилар уйиб ташланган, ёндирилган хазондан чиқаётган сассиқ тутун димоққа уриларди. Ҳа, отахон куйинганича бор экан. Шамсиддин Исмолов кўчасининг 5-тор кўчасига киришимиз билан ўнқир-чўнқир жойларни учратдик. Бунинг устига кечаси билан ёлғир ёғиб чиққан эмасми лойгарчиликдан оёқ қўйишга жой тополмайсан.

«Азамат» ширкатчилар канализация ўтказишга ўтказишибди-ю, кўчаларни яхшилаб текислаб асфальтлашни унуттишибди-да.

Бу ерда кўрган-кечирганларимни тегишли мутасадди ташкилотларга тезроқ етказай дедимда, автобус бекатига ошиқдим.

Тоживой тажангга ҳамроҳлик қилувчи.

Исмоил ЗОИРОВ.

БИЛИМ ЭГАСИ—ПОДШО

Сония Исмагуллаева устози ҳақида шундай деди:

Эргаш ака Пўлатов мўътабар устозлардан. Унинг ҳаёт йўли Октябрь районидаги Саъдулла Исмаилов номидаги 141-ўрта мактабда бошланган. Бутун умрини маориф соҳасига бағишлаган Эргаш ака қарийб 40 йилдан бери тарих фанидан ўқувчиларга илм-маърифат дурдоналарини сочиб келмоқда. У қай бир синфга кирмасин, ўқувчилар унинг сўзини кунт билан тинглашади. Бу — дарснинг қизиқарли ташкил этилганидан далолатдир. Бутун дарс мобайнида ўқувчилар ўзларини сەҳрли оламга кириб қолгандай ҳис этадилар.

Тарих — ҳамма фанларнинг онаси. Еш авлод ўз тарихини билмай туриб, келажакка тўғри назар ташлай олмайди. Ўз ўтмишини, тарихини унутган халқ ҳеч қачон ўзлигига эга бўлолмайди. Шунинг учун ҳам Эргаш ака Ўрта Осиё халқлари, жумладан, ўзбек халқининг оламга танилган Алишер Навоий, Абу Райҳон Беруний, Абу Абдулло ибн Мусо ал-Хоразмий, Муҳаммад Тарағай Улуғбек, Абу Назр Самарқандий, Ғиёсиддин Жамшид Шоший, Форобий, Муҳаммад Заҳириддин Бобур каби мутафаккирлари, шоирлари, маърифатпарварлари ва алломаларининг бебаҳо меросини бутун улғуворлиги билан ўқувчилар қалбига олиб киришга интилади. Еш авлод, айниқса ўқувчилар кимгадир ҳавас қилади, тақлид этади, ўхшагиси келади. Эргаш ака сабогини олган кўпгина ўқувчилар қалбига ўқитувчи бўлиш орзуининг тугилиши табиий. Ҳақиқатан ҳам талайгина ўқувчилар муаллим изидан боришди. Ҳозир шаҳримизнинг кўплаб мактабларида унинг шогирдлари бор. Октябрь районидаги 39-мактабнинг тарих фани ўқитувчиси

ларканман, бу касбга қизиқтирган мўътабар устозим Эргаш ака Пўлатовдан бир умр миннатдорман.

Ўз ишининг билимдони, меҳридарэ инсон — Эргаш ака Пўлатовни ўзлари истиқомат қилаётган «Шарқ Юлдузи» маҳалласи хонадонларида тез-тез учратиш мумкин. Шу фаоллиги учун уни маҳалла комитети ёшларни тарбиялаш шўъбасига масъул этиб сайлашган. Эргаш аканинг саъй-ҳара-

катлари туфайли кейинги йиллар ичида бир нечта тарбияси оғир ўсмирлар хулқида ўзгариш бўлиб, улар ҳаётда ўз ўрниларини топишди. Бу ҳақда маҳалла комитети раиси Одила опа Умархўжаева шундай деди:

— Маҳаллаимиз ташкил бўлганига 25 йил тўлди. Шу йиллар мобайнида бирорта ҳам бола милиция рўйхатида турган эмас. Бу — Эргаш аканинг самарали меҳнатидан далолатдир. У доимо ёшлар ўртасида турли мавзуда суҳбатлар олиб боради. Ёшларни ишга ва ўқишга жойлаштиришда ёрдамини аямайди. Жумладан, яқинда Собир Нурматовни ҳунартехника билим юртига киришига сабабчи бўлди. Ҳозир Собиржон қўли гул уста. Унга ҳамма ҳавас қилади.

Эргаш ака Пўлатов маориф соҳасидаги ва жамоатчилик борасидаги хизматлари учун «Хурмат белгиси» ордени, «Халқ маорифи аълочиси» нишонлари ва бошқа қатор медаллар ҳамда Фахрий ёрлиқлар билан тақдирланди. Устоз мураббий яқинда 60 ёшга тўлдидлар. Уни таваллуд кунини билан муборакбод этишган шогирдлари, ҳамкасблари, ёру дўстлари қатори биз ҳам дил сўзларимизни қуйидаги мисралар билан изҳор этамиз.

Билим бойлигига тўймайди одам,
Камаймас бошқага қанча берса ҳам.
Оламда билимдир ганжи бебаҳо,
Ким билим эгаси — ўшадир подшо.

Дония ЗОКИРОВА.

СУРАТДА: набираси Эргаш акага гуллар тақдим этаётган.
Даврон Аҳмедов сурати.

ҲУРМАТЛИ МАҲАЛЛАДОШЛАРИ! Рўзномамизнинг бу йилги илк сонидан эътиборан янги — «Бевосита мулоқот» руқини очишни маъқул топдик. Маъқул руқин остида эълон қилинадиган мақолаларда «Маҳалладош» таҳрир ҳайъати аъзоларининг жойларда бўлиб, маҳаллалар аҳли билан ўтказадиган бевосита мулоқотлари ёритиб борилади.

Бундай қарорга келинганлигининг асосий сабаби — маҳалладошларимиз муаммолари ва ютуқларини уларнинг ўз оғизларидан эшитиш, шунингдек, рўзномамиз саҳифаларида эълон қилинаётган мақолалар хусусидаги фикрларини билишдан иборатдир. Уйлаймизки, ана шундай йўл тўғриси, авваламбор рўзномамизнинг ўқиш-мишлиги ортади, асосийси, маҳалладошларимиз ижтимоий ва маданий-маиший турмуш тарзи яхшиланишига баҳоли қудрат ҳисса қўшилади.

Шу мақсадда дастлабки мулоқотимизни Чилонзор районидаги «2-Қизил-Шарқ» маҳалласидан бошладик. Чилонзор район халқ назорати комитетининг раиси, район Кенгашининг депутати Обиджон ака Аҳмедов оқсоқоллик қилаётган бу маҳаллада қарийб 10-миллат вакилларидан иборат 2 мингга яқин аҳоли истиқомат қилади. Ҳеч муболағасиз айтиш мумкинки, маҳалла аҳлининг қарию, ёш барчаси жуда дилкаш, ширинсухан, меҳр-оқибатли кишилар. Шу боисдан ҳам бу ерда қўйди-чиқди, гап-сўзлар деярли бўлмайди. Мабодо онда-сонда бундай ҳол учраб қолса, кўп болали онахон — Ақида опа Муҳиддинова йўлбошчилик қилаётган хотин-қизлар кенгаши, Зоир ака Туробов бошқараётган ўртоқлик суди аъзолари ва маҳалланинг бошқа фаоллари зудлик билан аралашиб, масалани ижобий ҳал этишади.

Уруш ва меҳнат фахрийлари кенгаши (раиси Азиз ота Юнусов), тўй-маъракалар ўтказиш комиссияси (раиси 82 ёшли Аливой ота Халилов) аъзолари олиб бораётган ишлар ҳам таҳсинга лойиқ. Комитет раиси ўринбосари Раҳимжон ака Ортиқов ҳам тиниб-тинчимас фаоллардан. Унинг ўзи ҳам ошпазлик қилади, ҳам маҳалла тўй-маъракаларида ишлатиладиган анжом-ускуналарни текшириш ва сақлашга масъул. Маҳалла котиби Уткир ака Абзалхонов ҳақида ҳам фақат илиқ фикрлар билдирса арзийди. Чунки, маълумотномалар ва бошқа зарур ҳужжатлар тўғрисида шу кишининг зиммасида. Яна унинг кўнгилли тартиб посдон (дружиначи)ларига йўлбошчилик қилиб, маҳаллада осойишталикни сақлаш ишига катта ҳисса қўшиб келётганини айтмайсизми. Қисқаси, 11 кишидан иборат маҳалла комитетининг ҳар бир аъзоси ва фаоли ҳақида шундай фикрлар изҳор этиш мумкин.

Маҳалла комитети раисининг ва фаолларнинг саъй-ҳаракати туфайли кейинги йилларда салмоқли ишлар қилинди. Тўй-маъракаларни ортиқча сарф-харажатларсиз ўтказишга эришилганлиги, кўп болали ва кам таъминланган оилаларга моддий мадад кўрсатилаётганлиги, хонадонда чорва моли ёки парранда сақлаётганлар учун озуқа-ем дўкони очилганлиги шулар жумласидандир. Шунингдек, байрамларда ва умуман, уруш ва меҳнат фахрийлари ҳурмати жойига қўйилапти. Кўчалардаги электр лампалар тўла янчисига алмаштирилганлиги туфайли кечалар нурафшон. Хонадонларнинг барчаси газлаштирилган, телефонлаштириш ишлари аҳоли ҳам қувонарли.

Янги йил арафасида кўп болали оилаларга 10 минг сўмлик совға-салом тарқатилди. 32 оилга талондагидан ташқари 3 метрдан чит давлат нарҳида сотилди.

Маҳалла аҳли «Алгоритм» заводининг директори Мирилёс Азимов кўрсатган саховатдан ҳам жуда мамнун. Чунки, завод 3 минг сўм сарфлаб, маҳалла идораси ва чойхона атрофини чорбоғ билан ўраб берди, шийпон қурди. Бундай илтифотдан хурсанд бўлмай, бўладими, ахир. Маҳалла аҳли ҳашар йўли билан эни — 10, бўйи — 30 метрлик клуб бунёд этди. Тез кунлар ичида бу бинода турли маданий тадбирлар ўтказила бошланади. Унинг ёнида эса сартарошхона, нонвой-

Янги руқн: Бевосита мулоқот УШОҒИ ҲАМ УВОЛ БЎЛМАСИН!

хона бўлади. Маҳалла ҳудудида қурилаётган 2 қаватли саноат ва озиқ-овқат дўкони фойдаланишга топширилган. «2-Қизил-Шарқ»ликлар мушқули янада осонлашади. Негаки, маиший хизмат кўрсатиш уйи ҳам шу бинодан жой олади. Маҳалладаги 281-мактабда кундузи ва кечқурунлари бокс, каратэ, дзю-до сингари спорт тўғрисидаги ишлаб турибди. Бу йил маҳалла кўчаларини асфальтлаш ва канализация ўтказишни ниҳоясига етказиш мўлжалланапти...

Маҳалла чойхонасида суҳбат қизигандан-қизирди. Мавзу «Маҳалладош» рўзномамизга ўтганда фаолларда алоҳида бир жонланиш сезилди. Улар сўзларидан рўзномамизнинг ҳар бир сонини қизиқиш билан ўқиб боришларини билиб олиш қийин эмасди. Утган йилнинг 28 ноябрда биланган Абу Райҳон Беруний номидаги Тошкент техника дорилфунининг доценти Неъматжон Ҳасановнинг «Алоҳида бўлсин», 12 декабрдаги Ўзбекистон халқ таълими аълочиси Саъдулла Султоновнинг «Алоҳида ўқишгани маъқул» сарлавҳали мақолалари хусусида кўплаб фикрлар билдирилди.

— Ҳар иккала мақолада ҳам жуда ўринли ва долзарб масалалар кўпнинг кенгашига ҳавола этилган, — деди комитет аъзоси Одил ака Аҳмедов. — Негаки, маҳалла ҳам жаноза, ҳам никоҳ ўқилиши мантиқан нохуш манзара касб этади. Агар ЗАГС бўлимларида никоҳ ўқийдиган домлаимом учун алоҳида хона ажратилса, ана шундай номутаносибликка чек қўйиларди. Марҳум ҳужжатларини расмийлаштириш тўла ҳуқуқини ҳам тиббиёт ходимларига ишониб топшириш керак. Шунда ортиқча елиб-югуришлар, сарсонгарчиликлар бўлмайди.

— Қиз базмига ўғил болаларни таклиф этишга чек қўйиш керак, — деди Маҳмадҷон Рихсимўхаммедов. — Бироқ қиз ва ўғил болалар бирга

ўқишар экан, бунга эришиш осон бўлмайди. Сабаби келин ва кўев бўлмиш йигит-қизларда синфдошларининг барчасини базмига таклиф этиш анъанасига айланган. Агар ўғил ва қиз болалар алоҳида ўқишса, бунга ўз-ўзидан чек қўйилади. Бирбировга бўлган иззат-ҳурмат ортади. Ортиқча сарф-харажатлар ҳам бўлмайди.

Индаллосини айтганда, бу ерга йиғилганларнинг бари ушбу фикрларни дилдан маъқуллади. Ҳатто, бу ишларни амалга ошириш йўл-йўриқларини ҳам таклиф этишди. Масалан, кейинги пайтларда мачитлар қуришга кўпроқ эътибор берилаяпти. Бу — яхши, албатта. Ёшларни катталарга нисбатан ҳурмат руҳида тарбиялашда аҳамияти сезилаяпти. Аммо ҳар маҳаллада кўпи билан бита мачит бўлса, етарли. Навбатдаги мачит қурилишига сарфланадиган харажатга қиз ва ўғил болаларни алоҳида ўқитиш учун мактаб, болалар боғчаси, ёхуд биронта маданий-маиший иншоот қурилса, жуда мақсадга мувофиқ бўларди.

Айниқса, нуруний отахон — Аливой бобонинг таклифи ҳеч кимни бефарқ қолдирмади. Чунки у энг азиз неъмат — нонни улғулаш, ушогини ҳам эъзозлаш ҳақида гапирган эди. Иқтисодий танглик ҳукмронлик қилаётган ҳозирги кунда ҳам кўплаб тўй-маъракаларда ноннинг исроф бўлишига йўл қўйилапти. Бунинг олдини олиш учун нон ушатиб қўйишларни тартибга солиш керак. Тўғри, асрлар оша меҳмонга нисбатан иззат-ҳурмат белгиси бўлиб келаятган бу одатдан бирдангина чекинатиш осон эмас. Бироқ, астойдил интилиш бўлса, урдасидан чиқиш мумкин.

Дейлик, меҳмонлар ташриф буюрганда киши сонига қараб, ейиладиган даражада нон ушатилади. Шу майдаланган нон тамадди қилинмагунча бошқаси ушатилапти. Кейин эса ҳар ким керак бўлиб олаверади. Қарабсизки, бора-бора тўй-маъракаларда нон исроф қилишлар умуман барҳам топади. Тўғри, дастлабки пайтларда бунинг бир оз ғалатироқ туюлиши табиий. Лекин асло меҳмонга нисбатан ҳурматсизликка йўйилмайди, «Меҳмон — отангдан улуг», ақидасига путур етмайди. Тазбир жон бўлса, шу ўринда Қорақалпоғистон республикаси, Хоразм ва Тошқовуз вилоятлари аҳолиси урф-одатларини мисол қилиб кўрсатиш мумкин.

— Нондан улуг ва азиз нарса бўлган эмас ва бўлмайди ҳам, — деди отахон. — Тўй-маъракаларда ушатилиб қотиб қолган, маълум қисми исроф бўлаётган нонларга кўзим тушганда юрагим увушиб кетади. Узим кўча-кўйда сочилиб ётган нон ушогини ёнидан бефарқ ўтиб кетолмайман, ҳеч қачон. Уни қўлимга оламан, чанг-чўпдан тозалаб, пешонамга суртаман. Чақалокларига кўкрак тутаетиб, очликдан жони узилган кўплаб оналарни биламан...

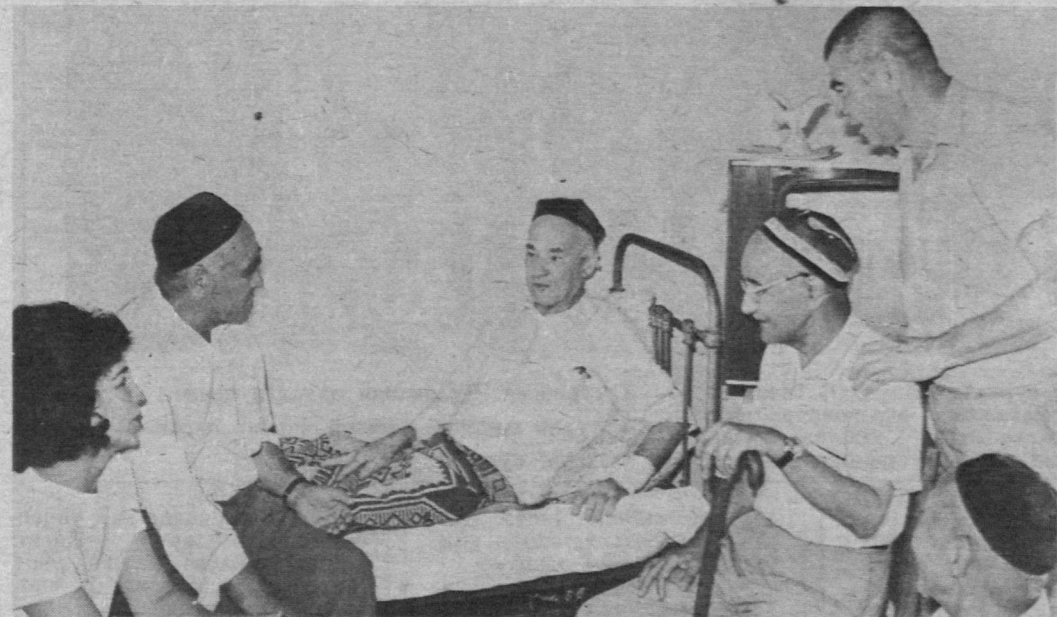
«Меҳмонни ҳурмат қилар эканмиз, авваламбор нонни эъзозлайлик!» «Меҳмон ҳурмати», деб нонни ушатиб ташлавермайлик! Ахир майдаланган нон тез суви қочиб, қотиб қолади. Ана шуларни назарда тутиб, тўй-маъракаларда нонни заруратга қараб синдириб қўйлик! Шу йўл билан ҳатто нон ушогининг ҳам увол бўлмаслигига эришайлик! Ҳа, «2-Қизил-Шарқ»ликлар мақсади ва таклифи ана шундай. Сиз бунга нима дейсиз, азиз ҳамшаҳарлар?

Назар МАТЕҚУБОВ.

Оқибат

ДИЙДОР ҒАНИМАТ...

«МАҲАЛЛА — ота-онанг», деб бежиз айтишмайди. Маҳаллалар борки, улар аҳлининг бир-бирига бўлган меҳр-оқибати, иззат-ҳурматини тотувлигини кўриб баҳри-дилигач очилади. Ва беихтиёр ўйлаб қоласан: «Демак бу ерда ишнинг кўзини биладиган, ўз манфаатидан умум манфаатини устун қўядиган, том маънодаги жонкуяр киши раҳбарлик қилапти...» Ёшлар оқсоқоллардан, авваламбор, маҳалла саркоридан ўрнатилган олишди-да ахир.

Ҳа, дарҳақиқат шундай. Ҳошим ота Олимов Октябрь районидаги «Илғор» маҳалласига қарийб 40 йил раислик қилган бўлса, кунин тунга улаб, «халқим» деб югуриб-елди. Бировнинг кўнглига озор бериш нарида турсин, ҳатто «сен»лаб гапирини ҳам ўзига эп билмади. Маҳалладошларининг оғир кунларида қайғуриб, ҳурсандчилик кунларида севиниб, улар билан доим бирга бўлди. Ўзининг ширинсуханлиги ва одамхунлиги билан барчанинг ҳурмат-эътиборини қозонди.

Халқимизда «ҳар ким экканини ўра-

ди», деган жудаям тоғиб айтилган бир ақида бор. 76 ёшга тўлган отахон саломатлиги бир оз заифлашганлиги туфайли раисликдан бўшатишларини илтимос қилганда ҳаммаҳаллалари ундан ўзларига раҳбарлик қилишни давом эттиришни чунонам ўтиниб сўрашди. Ҳошим ота аҳволини такрор ва такрор тушунтириб, илтимос қилавергачина, ноилжоз рози бўлишди. Оқсоқолга саломатлик тилаб, холис хизматлари учун раҳматлар айтишди, миннатдорчилик билдиришди.

Эл эъзози, ҳурмат-эътиборини қозониш осон эмас. Чунки, бу — мисқоллаб йиғилдиган умр дурдоналаридир. Бунга эришган кишилар эса баралла «бахтлиман», дейишса арзийди. Отахон раисликни топширган бўлсаларда ҳамон унинг уйига келувчиларнинг кети узилмайди. Кимдир ҳол-аҳвол, кимдир маслаҳат сўраб келса, яна бировлар у билан бирпас ҳамсуҳбат бўлишга келишди. Ана шундай фидойи инсонлар ҳақида ёзаркансан, албатта, улар заҳмати кўз олдинда гавдаланаверади...

Ушанда — 11-уй комитети негизда маҳалла ташкил этилганда 1952 йил эди. Ҳошим ота ишни комитетга фаол аъзолар танлашдан бошлади. Натияжада дастлаб 11, кейинчалик аҳоли сони ортача эса 15 кишидан иборат маҳалла комитети аъзолари сайланди. Улар турли шўбаларга масъул этиб тайинландилар. Фаолларнинг, асосан раиснинг жонкуярлиги туфайли маҳалла ҳудудида клуб, чойхона, озиқ-овқат дўкони, алоқа бўлими, милиция таянч пункти, маҳалла идораси, анжомлар сақланадиган хоналар бунёд этилди. Ҳашарлар уюштирилиб кўчалар ободонлаштирилди, довдарахтлар ўтқазилди. Маҳаллада очилган 132-мактаб маъмурияти билан яқин алоқа ўрнатилиб, ёш авлод тарбиясига алоҳида эътибор берилди.

Ҳозирда маҳаллада 7 миллат вакилларидан иборат 7 мингдан зиёд аҳоли истиқомат қилади. Оилалар бир-бирлари билан жуда аҳил. Маҳалла аҳлининг иқтимоий ва маданий турмуш тарзи кувонарли. Шу боисдан ҳам 30 дан ортиқ ҳорижий мамлакатдан саёҳатчилар келиб маҳалла меҳмони бўлишди. Махсус дафтарга дил сўзларини ёзиб қолдиришди. Ўзбек халқи урф-одатлари, ширинсўз ва меҳмондўстлигини кўриб тасаннолар айтишди.

Ҳа, биз Ҳошим ота раҳбарлигида амалга оширилган ишлардан бир шингил ҳикоя қилдик, холос. Агар уларнинг барчаси ҳақида атрофлича тўхталадиган бўлсак, улар жуда кўп. Ҳозирда Ҳошим ота ишини 63 ёшли маҳалла фаоли Соҳиб ота Муқсимов давом эттиряпти. Янги раис маҳалла марказида ташкил этилаётган «Оромгоҳ»даги қурилиш ишларини, канализация ўтказиш, кўчаларга асфальт ётқизиш, уйларга телефон тушириш каби юмушларни ниҳоясига етказишда беш-юш бўлапти.

Тўғри, қилинадиган ишлар кўлами ҳали кенг. Буларнинг бари бир киши учун оғирлик қилади. Аммо Ҳошим отадаги маслаҳаттўй, Хабир Тўлаганов, Боситхон Умаров, Абдувосиқ Мажинов, Турғун Ашуров сингари фидойи фаоллар бор экан, «Илғор» маҳалласи ҳар соҳада илғорлар сафида бўлаверади.

Юнус МАҲАМЕДОВ.

СУРАТДА: (чапдан) маҳалла комитети хотин-қизлар Кенгашининг раиси Саида Азимова, янги раис Соҳиб ота Муқсимов ва бир гуруҳ маҳалла фаоллари Ҳошим ота ҳолидан хабар олишга ташриф буюришган.

МЕН кўп болали она ҳисобланман. Ёшим элликка тўлди. 5 боламнинг бири иккинчи турмуш ўртоғимнинг фарзанди. (У бир ойлиғидаёқ мен билан бирга бўлган). Айтингчи, пенсия тайинланганида 5 бола ҳисобида менга нафақа тўланадими? **ЖАВОБ:** Пенсия тайинлаш ва тўлаш ҳақидаги қонунда кўрсатилишича кўп болалик

Ҳуқуқшунос бурчаги МАРҲАМАТ, СЎРАЙВЕРИНГ

оналарга қариллик пенсияларини тайинлашда асраб олган болалари, (шунингдек, бошқа онанинг боласини боқиб тарбиялаган бўлса ҳам) ўз фарзандлари қаторига киритила-

ди. (Бунда боланинг туғилганлик ҳақидаги гувоҳномасида мазкур аёл унинг онаси деб қўшимча ёзилган бўлса, ижтимоий таъминот бўлими томонидан пенсияни расмий-

лаштиришда ҳужжат талаб қилинмайди)

Агар боланинг туғилганлик ҳақидаги гувоҳномасида аёл (боққан аёл) унинг онаси деб ёзилмаган бўлса, бола 8 ёшга қадам фарзандликка олиниши лозим. Шундан сўнг бешинчи фарзанд ҳам ҳисобга олиниб, пенсия тайинланади.

Абдужалил ҲАСАНОВ.

ТОШКЕНТНИНГ Кўча даҳасидаги «Оқлон» маҳалласининг доғруғи азалдан машҳур. Айтишларича, «Оқлон» атамасининг келиб чиқиши ҳам бу ерда оқил, тadbиркор кишилар яшайди деган маънони билдирар экан. Зеро маҳалла тарихига назар ташлар эканмиз, ҳақиқатан ҳам кўпчилиكنинг ушбу фикри ҳақ эканлигига яна бир бор ишонч ҳосил қиламиз.

Маҳалла жамоатчилигининг шу кунларда бир тану бир жон бўлиб амалга ошираётган ишлари айниқса хайридир. Жумладан, яқинда маҳалладаги эски масжид таъмирланиб, номозхонларга топширилди. Маҳалла ҳудудидаги ташландиқ бир ерда эса маҳалла ёшлари, фаоллари ташаббус кўрсатиб масжид ва қироатхона қурилишини бошлаб юбордилар.

Энг хайрли ишлардан яна бири маҳалла тарихини тиклаш ва шу ерда яшаб, ўз умрини ва иқтидорини халқимиз фаровонлиги йўлига бахшида қилган фидойи инсонлар номини абадийлаштириш бўлмоқда. Жумладан, маҳалла аҳлининг тавсияси билан атоқли уролог, тиббиёт фанлари доктори, профессор Одил Мухторов, таниқли адабиётшунос, муаллим, мактаб ўқув адабиётларининг муаллифи Сўдулла Исмаилов, Ўзбекистон халқ рассоми Ҳамидулла Икромов номлари

маҳалла кўчалари, мактабга берилди.

Маҳалла тарихини тиклашда жамоатчилик қарийб 20 йил маҳалла комитетига раислик қилган Абдукарим ота Азимов номини ҳам унуттирмади. Маҳалла умумий йиғилишида шу номини маҳалла кўчаларидан бирига қўйиш таклифи этилганда бир овоздан қабул қилинди. Бу тавсия район ижроия комитети томонидан

нишони, «Меҳнатда ўрнатилган кўрсатилганлиги учун» ва бошқа бир қанча медаллар билан мукофотланди. Жумҳурият Олий Кенгашининг бир нечта фахрий ёрликлари билан тақдирланган. Бироқ Абдукарим отанинг фаолиятлари фақат иш юзасидан эмас эди. Заводдаги оғир меҳнатга қарамасдан маҳалланинг раислигини олиб бордилар, Шу даврда у киши камтаринлиги,

карим акам мудофаа аҳамиятидаги кўн заводда ишлагани учун уни махсус брон билан олиб қолди. Акамиз раҳматлик шу даврда бир ҳовлида жами 32 кишилик оилани моддий таъминлаб, бизнинг йўқлигимизни билдирмади. «Катта ҳовуз» маҳалласидаги иноқ оиламизга ҳамма ҳавас билан қарар эди. Бизнинг қозонимиз ҳам бир, ўртада деворимиз йўқ

води ишчиси, Абдуманнон қишлоқ хўжалиги вазирлигининг етакчи мутахассиси, Абдусамат, Абдувақил, қизлари Холда ва Маликалар ҳам муҳандис, ошпаз, муаллим касбларини улуғлаб келмоқдалар.

Маҳалла аҳли, ёру дўстлар Абдукарим отани ҳамон эд этиб, яхши сўзлар билан эслаб туряпти. Дарҳақиқат, ота иймонда ҳам ҳаммага ўрнатилган эдилар. Ислоҳ дини асосларини чуқур билар, ахлоқ-одобни маҳаллада доим шу асосда тарғиб қилар эдилар.

Ҳа, дорилмомон кунлар келиб, мустақил юртимиз халқи ўзининг иурли ўтмишини, қадриятларини тиклаётган бир пайтда «Оқлон» маҳалласидаги ибратли ишлар ҳар қандай мақтовга лойиқ. Маҳаллалар тарихини ўрганимас, ўтган табаррук кишиларнинг эзгу ишларини тарғиб қилмас эканмиз, ёшларимиз тарбиясида қийналаверамиз. Шунинг учун ҳозир ҳар қачондан кўра кўпроқ меросимизни ўрганишимиз, ёшларимизни ундан тўла баҳраманли этишимиз даркор. Ана шундагина ҳозирги мураккаб шaroитларда ҳам кишилар ўртасида аҳиллик ва бир-бирларини қадрлаш кучаяди, энг муҳими, қадрият ва яхшилик уруғлари сеппилади. Яхши ном, эзгу ишлар эса одамлар қалбида ҳамма сақланади.

Дилшод ИСРОИЛОВ.

Маънавий қадриятларимиз

«ОҚЛОН»ЛИКЛАРИНИНГ ХАЙРЛИ ТАШАББУСЛАРИ

маъқулланиб собиқ Жемчужиний тор кўчасига берилди.

Биз маҳалла оқсоқоллари билан шу воқеа муносабати билан суҳбатлашганимизда у киши ҳақида жуда илқ гопларни эшитдик. Маълумки, кўпинча бир кишининг номи абадийлаштирилса бизда «У қайси арбоб, қандай унвони бор», дейиш одати бор. Абдукарим ота Азимов Тошкент кўн заводда 42 йил оддий ишчи бўлиб ишладилар. Мамлакат учун энг оғир йилларда хом тери бўйича малакали мутахассис бўлиб элга танилди. Хизматлари эвазига ҳукуматнинг олий мукофотлари — «Октябрь инқилоби»

кишилар дардига қулоқ солиши, кўнчаклиги билан чинакамга обрў-эътибор қозонди. Маҳалланинг каттаю кички у кишини «Карим домком» деб эъзозлашар эди. Эҳ-ҳе, қанчадан-қанча оиладаги низоларни бартараф этиб, тотувлиқни сақлаб қолмади дейсиз, отахон.

— Биз, — дейди. Абдукарим отанинг кенжа укалари Абдушукур Азимов, — оилада саккиз фарзанд эдик. — Авжи йиғиллик чоғимизда уруш бошланиб қолди. Олти ўғилдан бештамыз Ватан ҳимоясига стландик. Беш ўғил ортидан оиласи ва 3-4 тадан бола-чақаси қолаверди. Абду-

карим акам мудофаа аҳамиятидаги кўн заводда ишлагани учун уни махсус брон билан олиб қолди. Акамиз раҳматлик шу даврда бир ҳовлида жами 32 кишилик оилани моддий таъминлаб, бизнинг йўқлигимизни билдирмади. «Катта ҳовуз» маҳалласидаги иноқ оиламизга ҳамма ҳавас билан қарар эди. Бизнинг қозонимиз ҳам бир, ўртада деворимиз йўқ

Заводдаги иш ниҳоятда оғирлигидан ишчилар кўнимсизлиги катта эди. Бироқ у киши ҳамма ўз касбини улуғлар, кўпчилик ишини муқаддас деб билар эдилар.

Абдукарим ота муносиб фарзандларини тарбиялади. Катта ўғил Абдурузф Каримов иқтисод фанлари номзоди. Абдурашид ота касби давомчиси сифатида кўн э-

Унутилган

меросимиз НОН ИСИТКИЧ

ЎЗБЕКИСТОН санъат музейини сайр этиб юрган киши гилдираксимон, ўрта қисмлари тўрчалардан иборат, мисдан ишланган ажойиб санъат буюминини учратади. Унинг олдида узоқ туриб, халқ ақл-заковати, идрокига қойил қолади.

Бу — нон иситкич бўлиб айниқса, қиш кунларида жуда керак бўладиган зарур рўзғорбоб буюмдир. Ўтмишда кўпгина хонадонларда танча (сандак ҳам дейишади) бор эди. Ҳозир ҳам газлаштирилмаган уйларда танчалар мавжуд. Ҳамма шу танча атрофида ўтирар, оёқ, қўллар совқотмасди. Совуқдан тош қотган нонни ўчоқ ўтида тоблаб иситишарди. Аммо яхлаган нон тўла муздан тушмай, уй бекаларини қийнади. Оловга тутиб иситилган ноннинг кўпинча баъзи жойлари куйиб қоларди. Тутун ҳиди нонга урарди. Ниҳоят, ўзбек халқи орасидан чиққан доно мисгарлар танча шaroитига мослаб «нон иситкич»ни ўйлаб топдилар. Хонадонларда элак гардишига ўхшаш сим тўрли мисдан ишланган нон иситкичлар пайдо бўлди.

Ҳўш, бу санъат буюмидан қандай фойдаланилади? Бу — жуда оддий, осон ва қулайдир. Илгарилари хонадонларда темир печкалар бўлмаган. Ўтин-чўп ёқиб, унинг чўғини танчага солишган. Кўмир қазниш ишлари бошлангач, кўмир майдаларидан танчага солиб, устини ўтин чўғи билан кўмиб қўйишар эди. Унинг устидан эса, тунука қопқоқ ёпишар, тунука қизиганда нон иситкич ҳам қизирди. Қишда нонни иситиб, худди янги ёпишган иссиқ нон каби ҳуштаъмли қилиб тамадди қилишган. Нон иситкич хизмати туфайли тандирда ёпишган нонлар қишда музлаб қолмаган. Кечқурунлари нонлар нон иситкичга тахлаиб, усти ўраб қўйилган. Мис одатда иссиқликни кўпайтириб ўтказди.

Маҳмуд АҲМЕДОВ,
Ўзбекистон санъат музейининг катта иллий ходими.